

Πνευματικὴ Οἰκοδομὴ

■ Πορευόμενοι πρὸς τὸν Ἰορδάνη, γιὰ νὰ δεχθοῦμε τὸ Φῶς τῆς Ἁγίας Τριάδος (α')

Καθαρισμὸς διὰ τῆς ἐργασίας τῶν Ἐντολῶν καὶ ἔπειτα Φωτισμὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

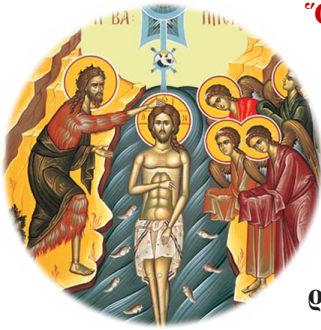
«Τὸν ρύπον ὁ σμήχων τῶν ἀνθρώπων,
τούτοις καθαρθεὶς ἐν Ἰορδάνη,
οἷς θελήσας ὠμοιώθη ὁ ἦν μείνας,
τούς ἐν σκότει φωτίζει Κύριος· ὅτι δεδόξασται».

Ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος καθαρίζει ἀπὸ τὸν ρύπο τῆς ἁμαρτίας τοὺς ἀνθρώπους, **ἀ**φοῦ δέχθηκε βάπτισμα καθαρισμοῦ στὸν Ἰορδάνη γιὰ χάρι αὐτῶν, **μ**ὲ τοὺς ὁποίους ἔγινε θεληματικὰ ὅμοιος, ἐνῶ παρέμεινε ἐκεῖνο ποῦ ἦταν, δηλαδὴ Θεὸς τέλειος, **τ**ώρα φωτίζει αὐτούς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται στὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας· **γ**ιὰ τὸν λόγο αὐτὸ εἶναι δοξασμένος ὑπέρμετρα.

Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου,
Ἑρμηνεῖα εἰς τὸ γ' Τροπάριον τῆς Ὁδῆς Α'
τοῦ πεζοῦ Κανόνος τῶν Θεοφανίων,
Ποιήματος Ἁγίου Κοσμά τοῦ Μελοδοῦ

Ὁ Κύριος, λέγει, ὁ Ὅποιος καθαρίζει καὶ ἀποπλύνει τὸν μολυσμὸν τῆς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, Αὐτὸς σήμερον ἐκαθαρίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν διὰ τοῦ Βαπτίσματος.

Τίνος χάριν; **Διὰ τούτους** (τούτοις) τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τοὺς ὁποίους **θεληματικῶς ὠμοιώθη** κατὰ φύσιν γενόμενος ἄνθρωπος, μὴ τραπεῖς κατὰ τὴν Θεότητα, ἀλλὰ **μείνας ἐκεῖνο ὅπου ἦτον**, ἦτοι τέλειος Θεός.

“Οθεν εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος:

«**Ο** μὲν γὰρ (Χριστὸς) αὐτοκάθαρσις ἦν, καὶ οὐκ ἔδεῖτο καθάρσεως, ἀλλὰ σοὶ (διὰ σέ) καθαίρεται, ὥσπερ καὶ σαρκοφορεῖ, ἄσαρκος ὢν» (Λόγος Μ', Εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ΡG τ. 36, στλ. 400C, § κθ').

Οὐ μόνον δὲ **σμήχει** ὁ Χριστὸς καὶ **καθαρίζει**, ἀλλὰ καὶ **φωτίζει**.

■ **Καθαρίζει μὲν γὰρ, τὸ θεῖον προβαλλόμενος ὕσσωπον**, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκαίνων τοὺς τὸ θεῖον λαμβάνοντας Βάπτισμα· **περὶ ὧν** καὶ ὁ Δαβὶδ παρεκάλει πρότερον, λέγων:

«**Ρ**αντιεῖς με ὕσσωπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι» (Ψαλ. ν' 9)¹.

“Οθεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος **λουτρον** ὀνομάζει τὸ Βάπτισμα, ὡς ἔκπλυσιν (Λόγος Μ', Εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ΡG τ. 36, στλ. 364A, § δ').

■ **Φωτίζει δὲ** πάλιν ὁ Χριστὸς, διότι αὐτὸς κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην (α' 9) εἶναι τὸ Φῶς τὸ Ἀληθινόν, τὸ Ὅποῖον φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν Κόσμον, ὄχι εἰς τὸν αἰσθητὸν καὶ ὑλικὸν κόσμον, ἀλλ' εἰς τὸν νοητὸν ἐκεῖνον τῶν ἀρετῶν· **διὰ** τοῦτο πάλιν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος **φῶτισμα** ὀνομάζει τὸ Βάπτισμα (Λόγος Μ', Εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ΡG τ. 36, στλ. 364A, § δ').

* * *

“**Ο**ρα ὁμως, ἀγαπητέ, ὅτι **πρῶτον καθαρίζει** ὁ Κύριος, καὶ **δεύτερον φωτίζει**·

● **καθαρίζει** γὰρ πρῶτον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ πάθη διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν,

● **καὶ** δεύτερον φωτίζει τὸν κεκαθαρμένον διὰ τῆς ἐλλάμψεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ καθὼς οἱ γανώνοντες² τὰ χάλκινα ἀγγεῖα, πρῶτον καθαρίζουσιν αὐτὰ ἀπὸ τὸν μολυσμὸν ὅπου ἔχουσιν, ἔπειτα λαμπρύνουσιν αὐτὰ μὲ τὸ γάνωμα· **οὕτω** καὶ ὁ Θεός, πρῶτον καθαρίζει τὴν καρδίαν

1. «**Θ**ὰ μὲ **ραντίσης**, Σὺ ὁ Ἐλεήμων καὶ Οἰκτίρμων Θεός μου, **μὲ τὸ Ἔλεός Σου**, γιὰ νὰ καθαρισθῶ ἀπὸ τὴν λέπρα τῆς διπλῆς μου ἁμαρτίας...» [ὅπως ἐκαθαρίζοντο τελετουργικὰ οἱ ἀκάθαρτοι (λεπροὶ) Ἰουδαῖοι, ραντιζόμενοι μὲ δέσμη ἀρωματικῶν φύλων τοῦ **φυτοῦ ὕσσωπος**, δουτηγμένων σὲ αἶμα ὄρνιθος].

2. **Γανώνω** (ἀρχ. γανῶν-ω): ἐπικαλύπτω χάλκινο σκεῦος μὲ κασίτερο, μὲ σκοπὸ τὴν προστασία του ἀπὸ τὴν διάβρωσι, τὴν **γάννα** (γανίλα-σκωρία): **ἐπικασσιτερώω**. **Γάνωμα**: κασιτερώμα.

καὶ τὸν νοῦν, καὶ ἔπειτα λαμπρύνει αὐτὰ μὲ τὸ Φῶς τῆς θείας Του Χάριτος.

■ Ὡστε, ὅποιος ἀγαπᾷ νὰ φωτισθῆ ἐκ Θεοῦ, πρῶτον πρέπει νὰ καθαρισθῆ ἀπὸ τὰ πάθη διὰ τῶν θεουργῶν ἐντολῶν.

Ἀέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος (Λόγος ΛΘ', Εἰς τὰ ἅγια Φῶτα, PG τ. 36, στλ. 344A, §η')

«Ὁὗ γὰρ κάθαρσις, ἐκεῖ ἔλλαμψις· ἄνευ γὰρ τοῦ πρώτου τὸ δεύτερον οὐ δίδεται».

● Εἰ δὲ πρὸ τοῦ νὰ καθαρισθῆ τινὰς ζητεῖ νὰ φωτισθῆ, μάτην καὶ ἀνωφελῶς κοπιᾷζει.

